

[Bernhard Baunsgaard]

et eksempel. Gladsaxe Teater har eksperimenteret med teaterrummet og har gjort det på en måde, der virkelig må have givet en forståelse for det eksperimenterende teater for dem, der har overværet det. Folketeatret har ved siden af sine forestillinger »Nøddebo Præstegaard« og »Ebberød Bank« givet os skuespil, der også med lidt anstrengelse kunne ruske op i vore holdninger. Og jeg kunne nævne flere endnu.

Men tilbage står jo – og det er det, der gør, at det er nødvendigt, at vi griber ind i dag – som jeg sagde i min korte bemærkning, at én tredjedel af én procent efter gældende lovgivning går til det eksperimenterende teater, og vi er nødt til at stramme op på det. Derfor kan jeg ikke gå med til ministerens forslag, for det vil medføre, som det er sagt heroppe, et yderligere loft over, hvad der bruges til teater, og det går først og fremmest ud over det nye i teatret, som er så nødvendigt. Der er dog ingen, der skal bilde mig ind, at det borgerlige Danmark og den borgerlige verden i forrige århundrede nåede til netop den form for teater, som simpelt hen er den, der skal blive stående resten af menneskenes levetid.

Ministeren har derudover et forslag om, at vi skal lette administrationen af tilskudsbeholdningen til egnsteatret. Det er jeg meget optaget af sker, og det vil jeg gerne gå med til.

Fællesforslaget har et forslag om, at vi bør udvide teaterrådet. Det vil jeg gerne støtte. Jeg mener, at teaterrådet med 3 medlemmer er for lille til virkelig at få et indtryk af, hvad der sker rundt omkring i de danske teatre.

Fælles for vort forslag og fællesforslaget er jo så endelig, at vi bør støtte amatørteatrene. De har bedt om at få en bevilling på ca. 400.000 kr., og det synes jeg er meget rimeligt. Man må ikke glemme, at mellem 40.000 og 50.000 mennesker året rundt beskæftiger sig med amatørteater, og at de virker for hundrede faste teatre rundt om i landet. Jeg synes, at de fortjener at blive støttet.

Jeg kan her benytte lejligheden til at sige, at jeg har sat det i forhold til Det kgl. Teaters bevilling til at drive teater, opera og ballet, og det giver en forøget bevilling, der netop vil medføre de 400.000 kr.

Derefter vil jeg gerne sige noget om Arteordningen. Vi er nødt til at se kendsgernin-

gerne i øjnene: vi har ikke mere en landsdækkende abonnementsordning. Frederiksborg amt har meldt sig ud, Roskilde amt har debatteret det, og der er fare for, at det også melder sig ud, og så nemt som det nu engang er at komme fra det ene amt til det andet, kommer man nok ikke bort fra, at det er en rimelig indvending, Københavns amt nu kommer med, at dette, at Frederiksborg amt har meldt sig ud, medfører, at der kommer ekstraudgifter for Københavns amt, og det må vi se på.

Jeg har i dag ikke et løsningsforslag, men både ministeren og fællesforslaget er inde på, at der må ske noget omkring Arteordningen. Alle erkender vel i dag, at vi bør løse Arteordningen fra ophavsmændene, socialdemokratiet, og gøre det netop til et ansvar for amterne. Det tror jeg nok er det sted, hvor vi ender.

Jeg vil gerne sige her om Arteordningen, at man også er nødt til at erkende, at den har én virkning, som ingen af os for alvor kan være interesseret i. Arteordningen blev startet af socialdemokratiet og fagbevægelsen. Arte udvalgte dengang kunstnerisk værdifulde forestillinger og sørgede for, at der blev skabt abonnementsordninger på de teatre, der kom med disse forestillinger, eller man valgte forestillinger, som man mente i særlig grad ville have interesse for arbejdere og funktionærer. Dette er jo totalt blevet væk. Arteordningen har, sådan som dens rammer er fastlagt, til opgave at reklamere og gøre populær og sørge for, at der kommer mange til en hvilken som helst forestilling på et teater, der er inde under abonnementsordningen, uanset kvaliteten af forestillingen, og det er uacceptabelt.

Men jeg drømmer ikke om, at vi kan blive ved denne lappeløsning. Lad mig minde om, hvad den tidligere kulturminister Niels Mathiasen – ja, dengang var det jo den senere kulturminister – sagde som ordfører for socialdemokratiet, da vi behandlede teaterloven af 1970: »Det, vi trænger til, er én samlet løsning for dansk teater omfattende også Det kgl. Teater.« Hans ord gælder stadig væk i dag.

Må jeg endelig sige ganske kort om det radikale lovforslag: vi har med vilje delt det op, sådan at de forskellige teatre, som får støtte – det er landsdelsteatrene og Det rejssende Landsteater – skal have særbevillinger